

→ Μάθε παράγωγα κ σύνθετα από το «καλός», με όποιον τρόπο θέλεις:

I. Μπες πρώτα εδώ https://content.e-me.edu.gr/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=1111823 κ βρες τις λέξεις στο **κρυπτόλεξο**.

Μετά βρες ποια σημασία από τις παρακάτω έχουν. Ή αντίστροφα:

II. Βρες πρώτα από τους **παρακάτω ορισμούς** τις λέξεις. Μετά πήγαινε κ βρες τες στο κρυπτόλεξο.

1. Το = ομορφιά
2. Ρήμα Ρ = ομορφαίνω κάποιον (α.ε. καλλύνω)
3. Η Το αντίθετο της κακίας
4. Η = ομορφιά / έτσι λέμε μια πάρα πολύ όμορφη γυναίκα.
5. Το μωρό, παχουλό, με μαγουλάκια ροδαλά, γεμάτο υγεία. / ... γουρουνάκι για το τραπέζι των Χριστουγέννων.
6. Ρ. = υποδέχομαι κάποιον με προθυμία και με ευγένεια (Λεξικό κοινής νεοελληνικής)
7. Όταν γράφετε διαγώνισμα αρκεί να έχετε ευανάγνωστα γράμματα, αφήστε την και κοιτάξτε να γράφετε σωστές απαντήσεις.
8. Ρ. = προσπαθώ να φανώ ευχάριστος σε κάποιον, με λόγια ή με έργα, με απώτερο σκοπό να πετύχω κάτι (Λεξικό κοινής νεοελληνικής).
9. Η και η επιστήμη είναι τομείς του πνευματικού πολιτισμού = τέχνη, δημιουργία έργων αισθητικά ωραίων, που απευθύνονται στην αίσθηση του ωραίου που αναπτύσσουν οι άνθρωποι (καλαισθησία).
10. Η κριτική που κάνει ο φίλος στον φίλο πρέπει να είναι, δηλαδή να γίνεται με καλή διάθεση κ ευγενικές προθέσεις.
11. Το = το λέμε για οικοδόμημα, π.χ. μνημείο, ναό, στάδιο, που έχει οικοδομηθεί ή επενδυθεί με μάρμαρα ανώτερης ποιότητας και ακριβά. Αλλά δες και αυτό: Ποιο αθλητικό στάδιο λέγεται «Κ.....» και τι ρόλο έπαιξε το μάρμαρο;...
<https://files.e-me.edu.gr/s/yneZXSZKBfMpHsM>
12. Ο έχει ωραία φωνή ή/και τραγουδάει ωραία.
13. Τα στοιχεία στο ποίημα: Εκφραστικά μέσα που κάνουν το ποίημα καλλιτεχνικά-αισθητικά ωραίο.

→ Βρες 2 ακόμα σύνθετα από το «καλός»:

14. «**Ζωή και κότα**», «**ζωή χαρισάμενη**» = Το αντίθετο της **κακοπέρασης**:
15. Μια παροιμία λέει: «**Άμα δε σε θέλουν στο χωριό, μη ρωτάς πού είναι του παπά το σπίτι.**». Και μια φράση στην τραγωδία του Σοφοκλή «**Αντιγόνη**», που έγινε παροιμιακή, λέει: «**Στέργει γάρ οὐδείς ἄγγελον κακῶν ἐπῶν.**» = Κανείς δεν αγαπά τον αγγελιοφόρο που φέρνει... Και οι 2 φράσεις θέλουν να πουν για έναν άνθρωπο ή μία είδηση που **δεν** είναι

→ Σύγκρινε τις σημασίες του επιθέτου **καλός** στα **α.ε.**, στο Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας των Lidell & Scott

https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/tools/liddell-scott/search.html?lq=%E1%BC%80%CE%B3%E1%BE%B0%CE%B8%E1%BD%B8%CF%82%5B%E1%BE%B0%CE%B3%5D

και στα ν.ε., στο Λεξικό της κοινής νεοελληνικής https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq=&dq=
Ποιες παρέμειναν ίδιες, τι άλλαξε;

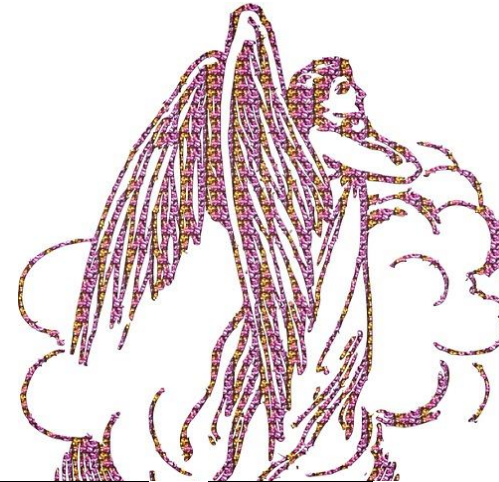
→ Κατάταξε τώρα τα παράγωγα και τα σύνθετα του «καλός» σε πίνακες, ανάλογα με τον τομέα στον οποίο αναφέρονται:

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΟΜΟΡΦΙΑ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΜΟΡΦΙΑ-ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ	ΤΕΧΝΗ-ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ

→ Ξεκαθάρισε τι σημαίνουν και πώς χρησιμοποιούνται μερικά παράγωγα και σύνθετα από τη λέξη «καλός»:

1. Αν η ομορφιά λέγεται «**το κάλλος**», το **καλλυντικό** τι κάνει + τι είναι;.....
 Έλεγξε στο Λεξικό κοινής νεοελληνικής (λήμμα «καλλυντικός») αν ήσουν εύστοχος/η.
2. **καλός κάγαθος = καλοκάγαθος**: Τι σήμαινε στα α.ε. και τι σήμερα; Ψάξε στο Λεξικό Lidell & Scott και στο Λεξικό κοινής νεοελληνικής. Επίσης, ψάξε στο Λεξικό Lidell & Scott και στο Λεξικό κοινής νεοελληνικής τη λέξη «**ἀγαθός**» / «**αγαθός**». Τελικά συμπεράσματα: Είναι συνώνυμες οι λέξεις **καλός και αγαθός** σήμερα; Στην αρχαιότητα;
 + Για περισσότερες πληροφορίες: Τι αρετές συμπεριλαμβάνει η έννοια «ἀγαθός» και τι ρόλο παίζει στη ζωή των ανθρώπων, **σύμφωνα με τον Αριστοτέλη**; Δες εδώ, κυρίως παραγράφους 1-6 και τελευταία:

<https://eranistis.net/wordpress/2020/02/19/%CE%BF-%CE%B1%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%84%CE%AD%CE%BB%CE%B7%CF%82-%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CE%BF%CE%BA%CE%B1%CE%B3%CE%B1%CE%B8%CE%AF%CE%B1-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B7-%CE%B5%CF%85%CF%84%CF%85/>

→ Σκέψου ποια σημασία του α.ε. «αγαθός»

θα ταίριαζε σε κάθε εικόνα...

Όλες οι εικόνες ελεύθερα από pixabay.com

3. **ὁ λόγος = τό ἔπος**. Δες σημασία 1η στο Λεξικό Lidell & Scott. Μετά δες **καλολογία** και **καλλιπέπια** στα ν.ε., στο Λεξικό κοινής νεοελληνικής: Ποια η ομοιότητα και ποια η διαφορά τους στο νόημα; Σχημάτισε τα επίθετα και ερεύνησέ τα στο ίδιο λεξικό: Έχουν την ίδια χρήση;

4. Ποια η διαφορά του «**καλομαθαίνω**» από το «**κακομαθαίνω**»; Δες στο Λεξικό κοινής νεοελληνικής αν ήσουν εύστοχος/η.

5. «**Παίρνω με το καλό**» και «**τον καλοπιάνω**». Ψάξε στο Λεξικό κοινής νεοελληνικής αν έχουν την ίδια σημασία (την πρώτη έκφραση θα τη βρεις σε μία από τις σημασίες του επιθέτου «καλός»).

6. Τι μπορώ να καλλιεργήσω; Γράψε 5-6 παραδείγματα όπου το ρήμα **καλλιεργώ** χρησιμοποιείται κυριολεκτικά κ μεταφορικά.

Μετά άνοιξε να δεις παραδείγματα στο Λεξικό κοινής νεοελληνικής. Έμαθες κάποια χρήση της λέξης που δεν ήξερες;

→ Δημιούργησε ονοματικές φράσεις ΟΦ, στις οποίες να ταιριάζουν τα παρακάτω επίθετα. Αφού τελειώσεις κάθε περίπτωση, άνοιξε Λεξικό κοινής νεοελληνικής, να δεις παραδείγματα: Έγραψες εύστοχες ΟΦ;

1. Τα παρακάτω επίθετα μοιάζουν φαινομενικά, αλλά διαφέρουν τελικά. Τι σημαίνουν και πότε + για ποιον ή για τι πράγμα χρησιμοποιούνται.

καλόπιστος, η, ο // καλοπροαίρετος, η, ο // καλοήθης, ης, ες

2. **καλότυχος, η, ο // καλορίζικος, η, ο** Ψάξε κι αυτά τα δύο: Πότε + για ποιον ή για τι πράγμα τα λέμε.

3. Τέλος, σε ποιον λέμε «**Καλό ταξίδι!**» και για ποιον ή για τι πράγμα να είναι **καλοτάξιδος, η, ο;**

→ Πόσα αντίθετα σύνθετα με α΄ συνθετικό **κακο-** ξέρεις; Πήγαινε στο Λεξικό κοινής νεοελληνικής και γράψε στη μηχανή αναζήτησης **κακο*** για να δεις πόσες + ποιες λέξεις είναι...